

Processos Psicològics: Aprenentatge i Condicionament

2012/2013

Codi: 102605

Crèdits: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Graduat en Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: F. Xavier Borràs Hernández

Correu electrònic: Xavier.Borras@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit oficial però és convenient tenir certs coneixements de lectura en anglès i haver cursat les assignatures sobre processos psicològics ubicades en el primer curs.

Objectius

L'assignatura "Procesos Psicologicos: Aprendizaje y Condicionamiento" continua la formació en Processos Psicològics iniciada a primer curs amb les assignatures "Atención y Percepción" i "Motivación y Emoción", i que es completarà posteriorment amb "Memoria" (2on curs, 2on semestre) i "Pensamiento y Lenguaje" (3er curs, 1er semestre). Forma part, doncs, d'un bloc de 33 crèdits dins la matèria de Psicologia i comparteix amb la resta d'assignatures esmentades l'objectiu general de donar a conèixer les principals característiques dels diversos processos psicològics, i les estratègies que s'han de posar en marxa per dur a terme recerca sobre els mateixos.

Els objectius propis de l'assignatura són: a) que l'alumne conegui els processos bàsics de l'aprenentatge essencials per a l'adaptació dels organismes a les seves circumstàncies ambientals i que són, en gran part, comuns a animals i humans, i b) que l'alumne aprengui a fer-se preguntes i a observar els fenòmens d'aprenentatge que es produeixen tant al laboratori com en situacions naturals de camp, tant en animals com en humans.

El coneixement dels continguts d'aquesta assignatura és imprescindible pel seguiment d'algunes de les assignatures que l'alumne haurà de cursar posteriorment (com, per exemple, "Tratamientos cognitivo-conductuales en la infancia y la adolescencia") i que estan estretament lligades a l'exercici professional de la psicologia.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'experiments sobre condicionament i aprenentatge
2. Analitzar els resultats d'experiments sobre condicionament, aprenentatge i memòria humana.
3. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
4. Dissenyar experiments sobre condicionament i aprenentatge
5. Dissenyar experiments sobre condicionament i aprenentatge i sobre memòria humana.
6. Distingir els principals processos d'aprenentatge no associatiu.
7. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre condicionament i aprenentatge
8. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre condicionament i aprenentatge, i sobre memòria humana.
9. Identificar els principals processos del condicionament clàssic i instrumental.
10. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Introducció.

- Concepte i definició d'aprenentatge.
- Aprenentatge, execució, i altres causes del canvi de conducta.
- Tipus d'aprenentatge.
- Conducta elicitada i reflexos.

Bloc I: Aprenentatge no associatiu: habituació i sensibilització.

- Concepte, propietats, i variables de l'habituació.
- Concepte, propietats, i variables de la sensibilització.
- Teories sobre l'aprenentatge no associatiu.

Bloc II: Aprenentatge associatiu: el condicionament clàssic.

- Paradigma i termes del condicionament clàssic.
- Fenòmens bàsics del condicionament clàssic (adquisició, extinció, generalització i discriminació).
- Metodologia d'estudi del condicionament clàssic.
- Quantificació de la RC.
- Procediments de presentació temporal d'estímuls.
- Control experimental.
- Situacions experimentals de condicionament clàssic.
- El condicionament clàssic inhibitori.
- Variables que afecten l'adquisició del condicionament clàssic.
- Fenòmens "especials" en el condicionament clàssic (contracondicionament, condicionament de segon ordre, precondicionament sensorial, condicionament amb estímuls compostos) .
- Anàlisi teòrica del condicionament clàssic.

Bloc III: Aprenentatge associatiu: el condicionament instrumental.

- Introducció al condicionament instrumental.
- Procediments bàsics de condicionament instrumental.
- Procediments, mesures i variables del reforçament positiu.
- Programes de presentació del reforçament.
- Extinció de la resposta reforçada positivament.
- Anàlisi teòrica del reforçament positiu.
- Procediments, mesures i variables del reforçament negatiu.
- Anàlisi teòrica del reforçament negatiu.
- Procediments, mesures i variables del càstig.

Metodologia

Activitats dirigides (30%):

- Seminaris: 18 seminaris de dues hores cadascú.
- Classes pràctiques: 4 pràctiques de dues hores cadascuna.

Activitats supervisades (15%):

- Resolució de preguntes sobre el temari mitjançant l'aplicatiu Moodle.
- Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari Sniffy.

Activitats Autònomes (55%) :

- Lectura i estudi dels manuals de referència.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctica	8	0,32	1, 2, 4, 5, 7, 8, 10
Seminari	36	1,44	2, 6, 9
Tipus: Supervisades			
Exercicis plataforma Moodle	12	0,48	3, 6, 9
Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari Sniffy	10	0,4	6, 9
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi dels manuals de referència	76	3,04	6, 9

Avaluació

Les competències de la matèria seran avaluades mitjançant diferents procediments:

- Exàmens. Els exàmens tindran un pes global del 80%. Es realitzaran dos exàmens: cada un d'ells tindrà un pes del 40%.

- Informes de pràctiques. Els informes tindran un pes global del 20%. Es realitzaran quatre informes de pràctiques: cada un d'ells tindrà un pes del 5%.

Per a superar l'assignatura, l'alumne ha d'obtenir una qualificació total mínima de 5 punts.

L'estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) constarà com a presentat.

Els/les alumnes que al final del semestre (setmana 18) hagin obtingut una qualificació total igual o superior a 4 punts podran realitzar durant el període previst una prova de reavaluació. La prova de reavaluació constarà de 20 preguntes. L'alumne que superi un mínim de 12 de les 20 preguntes obtindrà la qualificació final de l'assignatura de 5 punts.

Els alumnes que no es matriculen per primera vegada a l'assignatura seran avaluats amb les mateixes activitats que els de primera matrícula (exàmens i pràctiques).

	Denominació	Pes	Format (oral, escrit o ambdós)	Autoria (individual, col·lectiva o ambdues)	Via (presencial, virtual o ambdues)
EV1	Pràctica 1	5%	Escrit	Individual	Presencial
EV2	Pràctica 2	5%	Escrit	Individual	Presencial
EV3	Pràctica 3	5%	Escrit	Individual	Presencial
EV4	Examen 1	40%	Escrit	Individual	Presencial
EV5	Pràctica 4	5%	Escrit	Individual	Presencial
EV6	Examen 2	40%	Escrit	Individual	Presencial

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens	80% de la nota	4	0,16	3, 6, 9
Informes de pràctiques	20% de la nota total	4	0,16	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

Cándido, A. (2000) *Introducción a la psicología del aprendizaje asociativo*. Madrid: Biblioteca Nueva.

(Manual resumit que explica els fenòmens de l'aprenentatge a partir de la descripció i l'anàlisi de les condicions, mecanismes i continguts que els regulen. Fa més èmfasi en l'anàlisi teòrica que en la descripció dels fenòmens d'aprenentatge).

Domjan, M. (2000) *The essentials of conditioning and learning* (2^a ed). Traducció: *Bases del aprendizaje y el condicionamiento*. Jaén: Del Lunar, 2002.

(Petit manual que descriu els principals fenòmens de l'aprenentatge associatiu i fa una breu introducció als aspectes teòrics. Pot considerar-se una versió resumida i introductòria del llibre que citem a continuació).

Domjan, M. (2010) *The principles of Learning and Behavior* (6^a ed.). Traducció: *Principios de Aprendizaje y Conducta*. Mèxic: Wadsworth, Cengage Learning, 2010.

(Manual exhaustiu que abarca una àmplia majoria dels fenòmens d'aprenentatge i condicionament amb molts exemples i il·lustracions. Es pot considerar un text clau per a conèixer a fons els continguts de l'assignatura).

Froufe, M. (2004). *Aprendizaje asociativo. Principios y aplicaciones*. Madrid: Thomson.

(Manual de característiques similars a l'anterior, malgrat que segueix criteris diferents a l'hora d'organitzar els temes i els conceptes bàsics de l'aprenentatge).